

Mezei András / TÉNYVERSEK

HŐSIESSÉG

*Kit a helyszínre kivezetnek,
a géppisztolyt ráirányítják,
a kezébe adják az ásót,
hogy megássa saját sírját,
aki minden ásonyi földet
úgy mozdít ki, hogy mozdulatlan
nyugodt lélekkel dolgozik,
míg a külső, világi szinten
a röghalom emelkedik,
fölötte az ég kék fedél már.
Hogy aztán levetkőztetik?
Nem ügye. Észre sem veszi.*

1944. JÚNIUS. GYŐR

*A Csendőri Motozó-bizottság előtt
anyaszült mezítelenül, terpeszállásban,
előrehajoló testhelyzetben, a fiú az anyját
így először látja, kislány az apját
először látja-így. – „A nők motozása
gumikesztyűkkel ellátott szülésznők
segítségével . . .”*

*A menet élén az utcán a rendőr halad.
Két oldalt, s hátul a csendőrök gyalog,
és kerékpáron.*

*Itt-ott a nőknél még kalap. A férfiakon
egy-egy jobb télikabát.*

LÉPTÉK

*Tata és Szőny közt
103 embert rángattak ki
a bécsi menetből külön-külön
vitték hátra mindegyiket,
hogy kivégezzék.
Tata és Szőny közt a fiú
103 embert számolt össze.
Ez az út hossza.*

AZ UTCÁN

*Akik szembe jöttek velem,
akik a sárga-csillagot
a mellemen észrevették,
kik e látványról leszakadtak
nehéz lélekkel, s tovább vitték
a szégyent, áldottak legyenek,
ők is, a lesunytt fejek,
a mozdulatlanul előre nézők.*

TÉNYVERS

*Hogy a zsidókat mind elvitték,
átfésülték a csendőrök
utólag is egész Derecskét,
hol a kilencvenhárom éves
Krammer nagymamát megtalálták,
s Németi Éva testvéröccsét,
aki akkor múlt hároméves
Nagyváradra föl, lóhalálba
vitték őket a többiekhez,
a deportálást le ne késsék,
s hogy a kerek hatmillióból
az a kettő se hiányozzon.*

A NÉMET MEGSZÁLLÁS PILLANATÁBAN

*Győrben huszonnégy óra kellett,
Veszprémben, Szombathelyen se több,
az ország kisvárosaiban
a zsidók névsorát huszonnégy óra
leforgása alatt kivilágos virradatig
többnyire szégyenkezve,
általában sajnálkozással,
mondhatni tehetetlenül,
jönéhányan nagy-nagy zavarban
elkészítették. Kiadták.*

CSALÁDI TÖRTÉNET

*Kinek az Isten áldása
adott kilenc gyereket
adhatna-e egyet a sokból –
kérelték ükanyámat,*

*de ükanyám meg sem értette:
neki nincs sok, mert
mind csak egyke, minden
gyerekből az az egy van:*

*Mojse, Árie, Sára, Ráchel,
Ábrahám, Jozske – az az egy.
Istennek sincs választott népe,
ki-ki hallgat az ő nevére.*

TÚLÉLNI

*Hatmillió lélekkel nehéz
füstoszlop alatt
hatmillió nevet leírni
kell a kéz,
s ki nem kérdi Istent,
mi célja vele.*

A HOLOCAUST UTÁN

*Ágyban halni meg nem halál
Neumann néninek,
hanem valami furcsa, más
befejeződés,
melyben keresztény meghalók közt
a sorsa őt megtiszteli.*

TÉNYÁLLÁS / 1990

*Zuhanyrózsából jött a gáz.
Jóvatételből jött a víz,
a már zöldellő Izraelben
gyöngyöző technológia –
A nagyiparilag elégetettek
fölött a kapcsolatokkal
ma már elégedettek.*

BESZÉDTÖREDÉK / 1944

*Ha már magukat elviszik,
legalább velünk tegyenek jót,
mi szegény emberek vagyunk,
maguknak meg már úgyis mindegy,
átküldjük majd a gyereket,
Isten vigyázzon magukra,
minden meglesz, ha visszajönnek.*

